

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Gordilă Nicolae

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat și partea vătămată Cononenco N., prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Cononenco Iurii Nicolai, născut la 06 aprilie 1973, originar din mun. Chișinău, domiciliat în r-nul Soroca, s. Bulboci.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 29.12.2015-07.07.2016

2. instanța de apel: 01.08.2016-05.10.2016

3. instanța de recurs: 29.11.2016-17.01.2017

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 07 iulie 2016, Cononenco Iurii Nicolai, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 6 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a încasat de la Cononenco I. în beneficiul statului, cheltuielile de judecată în legătură cu efectuarea expertizei medico-legale în sumă de 57 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat, că Cononenco I. locuind într-un domiciliu cu mama sa Cononenco N., în r-nul Soroca s. Bulboci, permanent manifesta violență psihică și fizică față de ultima, provocând stări de tensiuni și suferințe psihice prin ofense, înjurare, insultare și amenințări verbale.

Tot el, la data de 16 noiembrie 2015, în jurul orei 13:00, aflându-se la domiciliu, continuând acțiunile sale ilegale manifestate prin violență psihică și fizică față de mama sa Cononenco N., în timpul unei certți, având un comportament violent în

familia sa, a îmbrâncit-o, ca rezultat ultima a căzut jos și s-a lovit de pragul casei, iar conform raportului de expertiză medico-legală nr. 268 "A" din 17 decembrie 2015 acestea i-au fost cauzate leziuni, ce se califică ca vătămare corporală gravă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului a fost calificată *de drept* în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal – *violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei, care a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Inculpat și avocatul său Suveică N., prin care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Cononenco I. să fie achitat.

În motivarea apelului au invocat:

- de către acuzare nu a fost dobândită și prezentată nici o probă pertinentă, concludentă, directă sau indirectă ce ar demonstra vinovăția lui Cononenco I. în comiterea infracțiunii incriminate;

- nici un martor audiat în ședința de judecată nu a confirmat, că anume inculpatul i-a cauzat părții vătămate leziuni corporale.

3.2 Procurorul, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cononenco I. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, ținând cont de prevederile art. 34, 82 Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsă de 12 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis, totodată să fie încasat de la inculpat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 57 lei.

În motivarea apelului a invocat:

- inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal având antecedente penale nestinse, motiv pentru care potrivit prevederilor art. 34 alin. (2) pct. b) și 82 alin. (2) Cod penal, prima instanță urma să-i aplice inculpatului pedeapsă nu mai mică de 2/3 din maximul pedepsei prevăzute de art. 201¹ alin. (3) Cod penal;

- prima instanță incorect și neîntemeiat i-a aplicat inculpatului o pedeapsă mai blândă decât minimul prevăzut de lege.

3.3. Partea vătămată prin care a solicitat casarea acesteia, și dispunerea rejudecării cauzei de către prima instanță.

În motivarea apelului a invocat:

- inculpatul muncește ocazional, întreține familia, totodată din banii câștigați procură medicamente pentru ea, deoarece pensia nu-i ajunge;

- nu este de acord cu constatarea expertizei medico-legale, solicitând numirea unei expertize suplimentare în comisie pentru stabilirea gradului de gravitate a leziunilor corporale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2016, au fost respinse apelurile declarate de către avocatul Suveică N., inculpat și partea vătămată ca fiind nefondate, a fost admis apelul declarat de către procuror, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima

instanță, prin care Cononenco I. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 10 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis. Dispozițiile sentinței cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată au fost excluse.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele cauzei și întemeiat l-a condamnat pe inculpat pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal.

În opinia instanței de apel, deși, inculpatul nu recunoaște culpa sa, vinovăția acestuia în comiterea faptelor imputate este pe deplin dovedită prin comunicarea telefonica nr. 7636 din 17 noiembrie 2015 (f.d. 6 v. 1); denunțul din data de 01 decembrie 2015 depus de către partea vătămată (f.d. 5 v. 1); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 20 noiembrie 2015 (f.d. 8-11 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 268 "A" din 17 decembrie 2015 (f.d. 29 v. 1); materialele dosarului contravențional nr. R-2 2463 din 07 mai 2013 (f.d. 63-70 v.1); declarațiile părții vătămate Cononenco N., martorilor Tabarcea A., Gîlea I., Tabarcea C., Bejenari V., Izvorean N. date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță.

Instanța de apel a menționat, că cumulul probelor menționate confirmă faptul comiterii de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal.

În viziunea instanței de apel, argumentele invocate de către partea apărării referitoare la lipsa bazei probante ce ar demonstra vina inculpatului, sunt lipsite de orice temei legal, deoarece acestea confirmă integral vina ultimului.

De asemenea, instanța de apel a statuat, că nici solicitarea părții acuzării privind aplicarea pedepsei pentru recidivă nu poate fi acceptată, deoarece conform art. 111 alin. (1) lit. j) Cod penal în coraport cu art. 16 alin. (5) Cod penal redacția 1961, de până la modificările din 2003, antecedentul pentru infracțiuni deosebit de grave se consideră stins, dacă de la data executării pedepsei au trecut 8 ani. Alin. (2) al aceleiași norme stipulează, că "daca condamnatul, în modul stabilit de lege, a fost liberat înainte de termen de la executarea pedepsei...., termenul stingerii antecedentelor penale se calculează pornindu-se de la termenul real al pedepsei executate, din momentul liberării de executarea pedepsei principale sau complimintare". Astfel inculpatul la data de 26 aprilie 2006 a fost liberat condiționat înainte de termen de la executarea pedepsei penale prin încheierea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău, termenul începând a fi calculat din acea dată, respectiv consumându-se la data de 26 aprilie 2014, pe când infracțiunea a fost comisă de către acesta la data de 16 noiembrie 2016, ceea ce face imposibil aplicarea prevederilor art. 34 alin. (2) lit. b) și 82 alin. (2) Cod penal.

Instanța de apel, concomitent cu casarea sentinței în latura stabilirii pedepsei, a casat sentința și în latura încasării cheltuielilor de judecată legate de efectuarea expertizei medico-legale, astfel, conducându-se de prevederile art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit căruia "expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale", iar alin. (2) prevede, că "plata expertizelor

judiciare efectuate în cazurile alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz sânt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Partea vătămată, prin care solicită casarea hotărârii instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cononenco I. să fie achitat.

În motivarea recursului invocă motive similare cu cele invocate în apel.

6.2 Inculpat, prin care solicită casarea hotărârii instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat.

În motivarea recursului invocă motive similare cu cele invocate în apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, solicitând respingerea acestora, deoarece recurenții potrivit art. 430 Cod de procedură penală sunt obligați să-și motiveze cerințele înaintate, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză, care este eroarea de drept comisă de instanță ce duce la casarea hotărârii. Astfel, din textul recursurilor se constată, că recurenții nu au indicat nici un argument în susținerea poziției sale.

8. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursurile declarate urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care acesta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Raportând aceste prevederi legale la speța examinată, Colegiul penal lărgit reține, că în recursurile depuse de către recurenți, aceștia nu indică nici un temei din cele prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, însă din conținutul recursului se constată că autorii nu sunt de acord cu condamnarea inculpatului în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal. Astfel, în opinia instanței de recurs, recurenții semnalează temeiul pentru recurs stipulat de pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

De remarcat este, că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Din textul recursurilor rezultă, că în viziunea recurenților probele administrate nu confirmă vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, astfel instanțele de judecată l-au condamnat pe baza presupunerilor. Deci, în esență aceștia contestă în cauza dată, că prima instanță a

pronunțat o sentință de condamnare bazată pe presupuneri, ce a fost menținută în partea vinovăției și de instanța de apel.

Reieșind din materialele dosarului se constată, că inculpatul a fost învinuit, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal și anume – *violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei, care a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

În prezenta speță, instanța de recurs consideră, că prima instanță și cea de apel corect au stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe (menționate la *pct. 5 al prezentei decizii*) prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, astfel just ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal.

Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Mai mult, Colegiul reține, că din doctrina penală, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă.

Astfel, din materialele dosarului rezultă, că Cononenco I. în timpul unei certți, având un comportament violent în familia sa (mama Cononenco N.), a îmbrâncit-o, ca rezultat ultima a căzut jos și s-a lovit de pragul casei, iar conform raportului de expertiză medico-legală nr. 268 "A" din 17 decembrie 2015 acesteia i-a fost cauzată leziuni, ce se califică ca **vătămare corporală gravă**. Rezumând în ansamblu probele administrate și verificate de către instanța de recurs, Colegiul penal statuează, că nu se constată prezența a careva dubii privind vinovăția inculpatului, în săvârșirea infracțiunii imputate, iar acțiunile acestuia sânt incidente elementelor infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal și în cele din urmă temeiul pentru recurs semnalat și stipulat la *pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală*, nu și-a găsit confirmarea.

Potrivit art. 435 alin. (1) *pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală*, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de a-l admite, cu casarea parțială sau totală a hotărârii atacate, cu menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

În continuare, Colegiul lărgit ține să menționeze faptul, că instanța de apel a casat parțial hotărârea primei instanțe în partea stabilirii pedepsei și a încasării cheltuielilor de judecată, stabilindu-i inculpatului pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis.

Analizând decizia atacată, în raport cu circumstanțele cauzei constatate în prezenta speță, Colegiul penal consideră că, soluția instanței de apel este neîntemeiată, la adoptarea căreia nu s-a ținut cont în deplină măsură de dispozițiile art. 75 alin. (1) și (2) Cod penal, care stipulează că, *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține*

cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motioul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs remarcă că, criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Așadar, Colegiul menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Sub aspectul prevederilor legale enunțate, Colegiul statuează că pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. **Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.** De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Astfel, Colegiul penal conchide, că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului nu a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei.

Totodată, din conținutul părții descriptive a sentinței, Colegiul atestă că la stabilirea pedepsei inculpatului, prima instanță a ținut cont de persoana inculpatului, de faptul că a comis o infracțiune deosebit de gravă, anterior a fost condamnat cu închisoare pentru comiterea unei infracțiuni de omor, se caracterizează nesatisfăcător, nu a recunoscut vinovăția, ceea ce denotă că nu a înțeles referitor la comportamentul său antisocial și careva concluzii nu a tras săvârșind o nouă infracțiune cu intenție soldată cu vătămarea corporală gravă a integrității și sănătății. Astfel prima instanță a ajuns la concluzia, că pedeapsa non privativă de libertate nu va avea o influență asupra corectării și reeducării

inculpatului stabilindu-i acestuia o pedeapsă – 6 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis. Având ca reper conglomeratul împrejurărilor menționate, Colegiul penal consideră că prima instanță întemeiat a concluzionat, că este rațional de a stabili inculpatului o pedeapsă privativă de libertate.

Colegiul penal, relevă că prima instanță a efectuat o analiză amplă a personalității inculpatului, ținând cont și de conduita acestuia înaintea săvârșirii faptei, după săvârșirea acesteia și în timpul judecății. În acest mod, în viziunea instanței de recurs, prima instanță corect a apreciat că scopul pedepsei nu poate fi atins fără executarea reală a acesteia, deoarece din circumstanțele speței rezultă că inculpatul prin comportamentul său nu a manifestat suficientă responsabilitate și regret, conștientizând asupra celor comise.

Referitor la argumentele instanței de apel enunțate în hotărârea sa, precum că inculpatul anterior a fost în conflict cu legea și nu au avut un comportament corect, Colegiul penal reține, că conform revendicărilor anexate la materialele cauzei, se constată că inculpatul a mai fost în conflict cu legea, însă antecedentul penal a fost stins la data de 26 aprilie 2014. Astfel este de menționat faptul, că instanța de apel deși a reținut în totalitate circumstanțele stabilite de prima instanță, nefondat a casat sentința acestei în partea stabilirii pedepsei, nu a reținut careva noi circumstanțe, nemotivând soluția sa în sensul agravării, a stabilit pedeapsa definitivă inculpatului de 10 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis.

Instanța de recurs, în temeiul celor enunțate mai sus, consideră că prima instanță a realizat o individualizare corectă a pedepsei, atât sub aspectul quantumului cât și al modalității de executare, în corespundere cu prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată și aplicată în limitele prevăzute de lege, respectiv hotărârea dată fiind legală și întemeiată.

Prin urmare, Colegiul constată, că instanța de apel greșit a admis apelul procurorului și prin pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului la pedeapsă cu închisoare, cu executare reală a acesteia, a comis o eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, adică pedeapsa stabilită a fost individualizată contrar prevederilor legale și în lipsa a careva motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

Generalizând considerentele punctate mai sus, Colegiul penal lărgit, conchide de a admite recursurile declarate, din alte motive decât cele invocate, corectând eroarea comisă de instanța de apel, fără a agrava situația condamnatului, cu menținerea sentinței primei instanțe, în privința lui Cononenco I.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpat și partea vătămată Cononenco N., casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui **Cononenco Iurii Nicolai**, cu menținerea sentinței Judecătoriei Soroca din 07 iulie 2016, prin care acesta a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu

executare în penitenciar de tip închis. Dispozițiile referitoare la executarea sentinței și încasarea cheltuielilor de judecată, la fel se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 07 februarie 2017.

Președinte	Gordilă Nicolae
Judecător	Covalenco Elena
Judecător	Diaconu Iurie
Judecător	Catan Liliana
Judecător	Guzun Ion